

РЕШЕНИЕ

№ 1399

гр. София, 08.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43
състав**, в публично заседание на 10.02.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **13670** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/. Делото е образувано по искова молба на С. Р. С. с адрес [населено място], район С., [улица], вх. А, ап. 21, с която са предявени обективно съединени иски срещу Министерство на правосъдието с адрес [населено място], [улица] за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди в общ размер на 38 520 лева, ведно със законната лихва от 13.04.2018г. до окончателното плащане. От общата претендирана сума на обезщетението 15 000 лева са за претърпени неимуществени вреди в периода от 17.10.2016г. до 13.04.2018г. вследствие незаконосъобразно уволнение, изразяващи се в накърняване на доброто име, професионална и социална изолация, загуба на вяра в справедливостта, психологически шок, стрес, съществено влошаване на здравословното състояние до почти пълна невъзможност на ищеца да се чувства като нормален човек. Имуствените вреди, за които се търси обезщетение са пропуснати ползи в размер на 22 520 лева за период от една година, през който ищецът е останал без работа, извън платеното обезщетение за период от 6 месеца, а именно от април 2017г. до април 2018г. и сума в размер на 1000 лева за същия период, представляваща стойност на лечение на влошени хронични заболявания като невралгия на троичен нерв, хипертонично сърце, фиброза. Подробно са изложени мотиви за наличие на законовите предпоставки по ЗОДОВ за уважаване на исковите претенции. В хода на съдебното производство доводите се поддържат от адв. Б., упълномощен процесуален

представител на ищеца. Направено е искане за присъждане на разноски по списък по чл. 80 от ГПК във връзка с чл. 144 от ГПК. Представени са писмени бележки.

Ответникът – Министерство на правосъдието, чрез упълномощения си процесуален представител юриконсулт Д., в писмен отговор на исковата молба, в хода на съдебното производство по същество и в писмени бележки излага доводи за неоснователност и недоказаност на исковите претенции. На ищеца е изплатено дължимото обезщетение по чл. 237, ал.1 във връзка с чл. 239 от ЗМВР, който е специален закон и изключва приложимостта на ЗОДОВ. Допълнително излага аргументи, че неимуществените вреди не се доказват, като при кредитиране на свидетелските показания следва да се отчете заинтересоваността на свидетелите, а относно влошаването на заболяванията да се има предвид, че същите са с хроничен характер и са възникнали преди датата на уволнението. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Претендира разноски.

Прокурор Ю. от СГП дава заключение, че исковата претенция е основателна и доказана и следва да бъде уважена в пълен размер.

Административен съд София - град, I отделение, 43 състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и въз основа на приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Със съдебно решение № 10696/29.08.2017г. по адм.дело № 12924/2016г. на ВАС на РБ, влязло в сила на 13.04.2018г. са отменени Заповед № ЧР – 03 – 82/21.09.2016г. и Заповед № ЧР – 05 – 178/29.09.2016г., издадени от министъра на правосъдието, като незаконосъобразни.

С решение № 4766/13.04.2018г. на ВАС на РБ, постановено по адм.дело №12046/2017г. е оставено в сила решение № 10696/29.08.2017г. по адм.дело № 12924/2016г. по описа на ВАС на РБ.

Със Заповед № ЧР – 03 – 82/21.09.2016г. на министъра на правосъдието, на основание чл. 10, ал.2, т. 5 и чл. 19, ал. 2 от ЗИНЗС във връзка с чл. 194, ал.2, т. 2 и т. 4 от ЗМВР, чл. 197, ал.1, т. 6 от ЗМВР и чл. 203, ал.1, т. 13 от ЗМВР, при спазване на изискванията на чл. 195, ал. 1 и чл. 206, ал.1, ал. 2, ал. 4 от ЗМВР, на ищеца, в качеството му на началник на Затворническо общежитие „К.“ към Затвора [населено място] му е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“, считано от 17.10.2016г.

Със Заповед № ЧР – 05 – 178/29.09.2016г. на основание чл. 10, ал.2, т. 5 и чл. 19, ал. 2 от ЗИНЗС във връзка с чл. 226, ал.1, т. 8 от ЗМВР е прекратено служебното правоотношение с ищеца, поради наложеното дисциплинарно наказание „уволнение“. Видно от Удостоверение № 220191800813245/20.04.2018г., издадено от НАП – ТД С., за периода месец октомври 2016г. - месец април 2018г. липсват данни за осигуряване на С. Р. С..

Ищецът в исковата молба посочва, че е получил обезщетение по чл. 237, ал.1 във връзка с чл. 239 от ЗМВР, което се доказва и от извлечение от данни за платено обезщетение, представено с отговора на исковата молба //л.68/.

Приети са като доказателства по делото епикризи, болнични листове, амбулаторни листове и лична амбулаторна карта, които са послужили за изготвяне на заключенията на съдебно – медицинската и съдебно – психологическа експертиза.

Прието е заключение на съдебно – счетоводна експертиза, което съдът изцяло кредитира като обективно, неоспорено от страните, основано на доказателствата по делото. Заключението на вещото лице е че към момента на прекратяване на

служебното правоотношение на ищеца размерът на възнаграждението на С. Р. С. е 1520 лева месечно, която сума включва основна заплата в размер на 1083 лева, 40% върху нея за професионален опит – 433.20 лева и 4 лева за условия на труд. Обезщетението за период от 12 месеца, изчислено като пропуснатото възнаграждение с всички начисления е общо от 18 242.40 лева.

Съдът кредитира изцяло и заключенията на съдебно – медицинската и съдебно-психологическата експертизи като обективни, компетентни и обосновани. Вещото лице д –р А. П. дава заключение, че С. С. е имал хронични заболявания като пулмофиброза, ХОББ, невралгия на троичния нерв, захарен диабет, артериална хипертония, като в някои от амбулаторните листа при анамнезата тези заболявания са споменати от 2015г. Те имат хроничен характер, но при започналото дисциплинарно производство състоянието се е влошило и клиничната картина се е обострила. Ищецът и до момента съобщава за изразена тревожност, смущения в съня, главоболие, състояние на нервно напрежение, последвало от ситуацията с дисциплинарното производство. В съдебно заседание на 10.02.2021г. вещото лице посочва, че стойността за лечение на заболяванията е до 1000 лева годишно, като лекарствата не се поемат от здравната каса.

Заключението на вещото лице по съдебно – психологическата експертиза е че по време на интервюто с ищеца той е споделил своите чувства и състояние по време на дисциплинарното производство и последвалото уволнение, а именно безсъние, интензивна тревожност, нервност, колебание в действията и оценките и ограничаване на контактите. Те очертават характеристиките на една реактивна тревожност, която се подкрепя и в резултатите от тестовото изследване, отчитайки наличие на значими по количество емоционални и поведенчески симптоми характерни за висока степен на стрес. При С. значителната житейска промяна - наложено отстраняване от длъжност и предхождащите го негативни служебни отношения, а след това и продължилите съдебни дела изиграват ролята на външни стресогенни фактори които са довели до продължителни малоценности преживявания; мисли за безперспективност и безнадежност, чувство за застрашеност, а също и до влошаване на соматичното му здраве. Влиянието на тези стресови събития и продължителни неприятни за него обстоятелства се явяват като основен фактор или преобладаваща причинна за възникване на дистрес, който не би възникнал без тяхното влияние върху изследвания С.. Дистресът причинява по-сериозни нарушения във функциите на организма като в конкретния случай: трайно повишение на кръвното налягане, повишаване нивата на кръвната захар и д.р /т.е. увреждащият стрес представлява дистрес/. Характерна особеност е наличието на депресивна симптоматика, емоционални и поведенчески нарушения. Тези промени се наблюдават при изследването на ищеца, отнасящо се за времето на отстраняване от длъжност и след това. Тяхното присъствие се отчита и в сегашното му състояние, тестово оценено като погранична психопатология изразяваща се в невротизация /тревожност, опасения за здравето и бъдещето, нарушения на съня, главоболие, вариации на кръвното налягане, учестен пулс /. Заключението е че ищецът е преживял стресогенно обусловено разстройство в адаптацията характеризиращо се с висока степен на тревожност, малоценности преживявания, мисли за безперспективност, безнадежност, нарушения в отделни психични процеси, снижение на общата активност, нарушения на цикъла „сън-бодърстване“, нарушения в социалните взаимодействия и снижение на мотивацията за дейност, както и различни соматични симптоми. При С. всички те съвпадат по време

със значителна житейска промяна /отстраняване от длъжност и предхождащи негативни служебни отношения/ изиграла ролята на травматичен фактор, довела до влошаване на соматичното му здраве и социално-психологично функциониране, които продължават да го съпътстват и до датата на изследването.

Заклучението на вещото лице психолог се потвърждава и от психологично становище с изх. № 7/26.03.2020г. на клиничен психолог Е. К. В.. Становището е издадено по повод на действия, които са причинили на С. С. душевни болки и страдания и са довели до промени в социалното му функциониране и до настоящия момент с променящ се интензитет на протичане. Констатирани са прояви на тревожности и страхове най-вероятно вследствие от развиването на посттравматично стресово разстройство. След извършена оценка на състоянието е прието, че С. С. дава резултат за наличие на посттравматично стресово разстройство след преживяното. Уронването на авторитета е нанесло психологически травми, което се припокрива и от резултатите на тестовите методики: тревожност във високите стойности на нормата, чувство на безпокойство и страх за здравословното си състояние.

По делото са разпитани свидетелите Т. Х. Г., К. В. В. и К. Б. К., чиито показания съдът кредитира изцяло като непротиворечиви и съответни на другите доказателства по делото. Свидетелката В. посочва, че от месец юни 2016г. ищецът е имал служебни проблеми, приключили с уволнението му през месец септември 2016г. Преживял тежко случилото се, изпаднал в депресия, станал избухлив и това се отразило на жена му и детето им. Започнал да вдига кръвно налягане и получил диабет, все още не може да се възстанови, въпреки, че се лекува. Свидетелката К., бивша колежка на ищеца потвърждава, че след уволнението цялостното му поведение се е променило, появили се редица заболявания като диабет и хипертония. И в момента е подтиснат от живота и страда заради неправомерното му уволнение. Майката на ищеца също дава показания, че в резултат на дисциплинарни действия и уволнението С. С. се е почувствал много зле психически, престанал е да контактува с хората, станал нервен и избухлив, разболял се, диабетът му се влошил, както и неврозата около очния нерв. Цялото семейство преживяло тежко ситуацията. Ищецът се променил, след уволнението, не се чувствал добре и непрекъснато пиел лекарства.

От правна страна: Исковете са допустими. Предявени са след отмяна с влязло в сила съдебно решение на незаконосъобразния административен акт, от който са причинени вредите, срещу надлежен ответник, срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени и имуществени вреди.

Разгледани по същество, искът за обезщетение за причинените неимуществени вреди е изцяло основателен, а искът за обезщетение на имуществените вреди е неоснователен и недоказан.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове, действия или бездействия на нейни органи и длъжностни лица. Този принцип е залегнал и в разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на

държавата и общините за вреди.

Държавата и общините носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Наличието на тези предпоставки е условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение.

В случая е налице първият елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Вредите се претендират от незаконосъобразни Заповед № ЧР – 03 – 82/21.09.2016г. и Заповед № ЧР – 05 – 178/29.09.2016г., издадени от министъра на правосъдието. Заповедите са отменени със съдебно решение №10696/29.08.2017г. по адм.дело №12924/2016г. на ВАС на РБ, влязло в сила на 13.04.2018г., потвърдено с решение №4766/13.04.2018г. на ВАС на РБ, постановено по адм.дело №12046/2017г.

Вторият елемент от фактическия състав на отговорността е причиняване на вреди, като се претендират настъпили имуществени и неимуществени вреди. Твърди се, че в резултат на незаконосъобразното уволнение ищецът е преживял психологически шок, стрес, претърпял е негативни последици като накърняване на доброто име, професионална и социална изолация, загуба на вяра в справедливостта. Съществено се е влошило здравословното му състояние до почти пълна невъзможност да се чувства като нормален човек. Всички посочени в исковата молба неимуществени вреди се доказват със събраните по делото доказателства. Тримата разпитани свидетели безпротиворечиво установяват промяна в поведението на ищеца след уволнението, депресивно състояние, социално изолиране, нервност и избухливост. Тези интензивни негативни преживявания са довели и до влошаване на здравословното състояние на С. С. и на хроничните заболявания, от които страда като диабет, възпаление на нерв и високо кръвно налягане. Негативните преживявания и страдания са през целия период от уволнението на 17.10.2016г. до настоящия момент, като въпреки терапията, включително и с психолог, няма съществена промяна и подобрение. Тоест неимуществените вреди се доказват за целия исков период от 17.10.2016г. до 13.04.2018г., като вид, интензитет и продължителност. Заключениеята на вещите лица по съдебно – психологическата и съдебно – медицинската експретиза потвърждават свидетелските показания. Съдебният психолог е направил изводи че ищецът е преживял стресогенно обусловено разстройство в адаптацията, характеризиращо се с висока степен на тревожност, малоценностни преживявания, мисли за безперспективност, безнадеждност, нарушения в отделни психични процеси, снижение на общата активност, нарушения на цикъла „сън- бодърстване“, нарушения в социалните взаимодействия и снижение на мотивацията за дейност, както и различни соматични симптоми. Всички те съвпадат по време със значителна житейска промяна /отстраняване от длъжност и предхождащи негативни служебни отношения/ изиграла ролята на травматичен фактор, довела до влошаване на соматичното му

здраве и социално-психологично функциониране, които продължават да го съпътстват и до датата на изследването. Психологичното становище е за постравматично стресово разстройство с дългосрочни последици, непреодолени и до настоящия момент. Медицинската експертиза също доказва влошаване на клиничната картина на хроничните заболявания в резултат от преживения стрес във връзка с уволнението. Това влошаване на здравословното състояние съставлява претърпени неимуществени вреди, доказани с писмените документи, експертизи по делото и свидетелски показания.

Относно имуществените вреди: Вещото лице по СМЕ в съдебно заседание на 10.02.2021г. посочва, че разходите за едногодишен период за лечение на влошените хронични заболявания са в размер на 1000 лева. ССЧЕ установява размер на възнаграждение, състоящ се от основна заплата и всички добавки към нея в размер на 1520 лева месечно или за 12 месеца в размер общо на 18 242.40 лева, при претендирани вреди, представляващи пропуснати ползи от възможното възнаграждение общо в размер на 22 520 лева по исковата молба.

По отношение на третия елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал. 1 от ЗОДОВ – причинно – следствената връзка, съдът счита, че неимуществените вреди са в пряка и непосредствена причинно – следствена връзка с незаконното уволнение и за този иск се доказват всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Негативните промени в поведението, влошаване на здравословното състояние, психологическия стрес, тревожност и напрежение са изцяло в резултат на издадените незаконосъобразни заповеди. Свидетелите безпротиворечиво установяват, че служебните неприятности по повод на прекратяване на служебното правоотношение са единствената причина за психологическия шок, тежка депресия и негативни изживявания на ищеца. По отношение на заболяванията, които са хронични, но са се влошили и клиничната им картина се е обострила след започване на дисциплинарното производство също е налице причинно – следствена връзка между неимуществените вреди като хипертонични и диабетни кризи и високите нива на стрес/дистрес, в резултат от уволнението. Настоящата инстанция счита, че за всички претендирани неимуществени вреди се доказва пряка и непосредствена причинно – следствена връзка с отменените като незаконосъобразни заповеди за налагане на дисциплинарно наказание и прекратяване на служебното правоотношение.

Такава причинно – следствена връзка не се доказва за неимуществените вреди, което е основание за отхвърляне на исквете за тяхното обезщетение. Сумата от 1000 лева, която вещото лице по СМЕ посочва като необходима за лечение на хроничните заболявания на ищеца не е доказана. Не са посочени конкретно назначени медикаменти в исковия период, количество, единична цена. Не може да се установи дали тези медикаменти са употребявани и в предходни периоди, както и да се направи разграничение каква част от лечението е само във връзка с влошаване на състоянието, а не изобщо за заболяванията, за които има данни в някои от амбулаторните листове от 2015г. Претенцията за заплащане на обезщетение за имуществени вреди, представляващи стойност на лечение на

заболявания, обострени в резултат от отменените административни актове е неоснователна и недоказана и следва да бъде отхвърлена.

Претенцията за заплащане на обезщетение за имуществени вреди, съставляващи пропуснати ползи от възможно за получаване възнаграждение за периода след уволнението, извън обезщетението за 6 месеца по чл. 237, ал.1 във връзка с чл. 239 от ЗМВР също е неоснователна и недоказана и следва да бъде отхвърлена. Не се установява от доказателствата по делото, че претендираните имуществени вреди са пряка и непосредствена последица от отменените заповеди. Пропуснатите ползи представляват неблагоприятно въздействие, осуетило едно сигурно увеличаване на имуществото на засегнатото лице. В случая не е налице причинна връзка между настъпването на твърдените имуществени вреди, представляващи неполучено възнаграждение и отменените като незаконосъобразни заповеди. Не са приобщени доказателства, за да се направи заключение, че претендираните имуществени вреди са пряка и непосредствена последица от отменените заповеди. Касае се за възнаграждение, което е дължимо само при реално изпълнение на заеманата длъжност. По тази причина то не е в пряка и непосредствена причинно – следствена връзка и дължимо в случай на уволнение.

Претърпените неимуществени вреди следва да бъдат обезщетени, тъй като са налице всички законови основания за реализиране на отговорността на държавата в лицето на компетентната административна структура. Съгласно чл.52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост, която като критерий за определяне на паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. При преценката за справедливост на размера на неимуществените вреди следва да се вземат предвид всички обстоятелства, които са релевантни за определяне действителните преки и непосредствени вреди, причинени от съответното увреждащо деяние (в случая издаването на незаконосъобразните актове) - начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, степента на увреждането, особеностите на всеки конкретен случай, характера и степента на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, последиците за психичното здраве на ищеца, продължителността и степента на интензитет, възрастта на ищеца, общественото и социалното му положение.

В разглеждания казус, съдът намира, че следва да се вземе предвид общественото положение на ищеца, вида на претърпените вреди, продължителността и интензитета на негативните преживявания, последиците, които не могат да бъдат преодоленни и към настоящия момент. При съобразяване на вида, интензитета и продължителността на претърпените от С. С. неимуществени вреди – психически дискомфорт и страдания, установени на основание събраните по делото доказателства, съдът намира, че обезщетение в размер на пълния претендиран от 15 000 лева се явява обосновано и справедливо. От значение за определяне на този размер е и създаденият от

съдебната практика ориентир, относим към аналогични случаи, тъй като в сферата на нематериалните ценности "справедливостта" до голяма степен е изпълнена с морално съдържание и отразява обществената оценка на засегнатите нематериални вреди. В този смисъл е Решение № 9082 от 14.06.2019г. на ВАС по адм. д.№8927/2018 г., III о.

Върху определената сума за обезщетение се дължи и претендираната законна лихва от 13.04.2018г. до окончателното плащане.

При този изход на правния спор, своевременно направено искане и доказани разноски по списък по чл. 80 /л.136/, на ищеца се дължат разноски в размер на 700 лева, представляващи платени разходи за експертизи по делото. На ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение, съразмерно с отхвърлената част от исковете, в минимален размер от 100 лева по НПП.

Воден от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Административен съд София - град, I отделение, 43 състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Министерство на правосъдието с адрес [населено място], [улица] да заплати на С. Р. С., ЕГН [ЕГН] с адрес [населено място], район С., [улица], вх. А, ап. 21 сума в размер на 15000 /петнадесет хиляди/лева, ведно със законната лихва от 13.04.2018г. до окончателното плащане като обезщетение за претърпени неимуществени вреди от отменени като незаконосъобразни Заповед № ЧР – 03 – 82/21.09.2016г. и Заповед № ЧР – 05 – 178/29.09.2016г. на министъра на правосъдието със съдебно решение №10696/29.08.2017г. по адм.дело № 12924/2016г. на ВАС на РБ, влязло в сила на 13.04.2018г.

ОТХВЪРЛЯ искът за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 23 520 лева от отменени като незаконосъобразни Заповед № ЧР – 03 – 82/21.09.2016г. и Заповед № ЧР – 05 – 178/29.09.2016г. на министъра на правосъдието със съдебно решение № 10696/29.08.2017г. по адм.дело №12924/2016г. на ВАС на РБ, влязло в сила на 13.04.2018г. като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Министерство на правосъдието с адрес [населено място], [улица] да заплати на С. Р. С., ЕГН [ЕГН] с адрес [населено място], район С., [улица], вх. А, ап. 21 сума в размер 700 /седемстотин/ лева, представляваща разноски за съдебното производство.

ОСЪЖДА С. Р. С., ЕГН [ЕГН] с адрес [населено място], район С., [улица], вх. А, ап. 21 да заплати на Министерство на правосъдието с адрес [населено място], [улица] сума в размер на 100 /сто/лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния административен съд на

Република България.

СЪДИЯ: